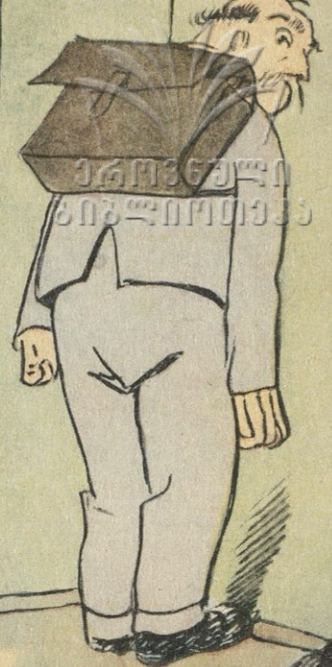

გადასამჯავებელი
კურსები

4/10/11 57

ნახ. ი. ქაჩიაშვილისა

ილია ზავჭავაძე — „დედაენის“ კარგად ცოდნა, ყმაწვილებო, განა მხოლოდ მწერლებს და მეცნიერებს ევალებათ, — ქართველ ინჟინერს, ექიმს თუ აგრონომს, დაწესებულებათა მმართველს, თუ უბრალო საქმისმწარმოებელს აგრეთვე მკაცრად მოეთხოვება დაიცვას მშობლიური ენის სიწმინდე...

ნ ი ა ნ ი

საქართველოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ქალაქის ჩივილი

საქართველოს
ლიტერატურის

ერთხელ ღამით, როცა ფანჯარა გავადე...
ბოდიშს ვიხდი, ერთი წუთით ამბავს შევწყვეტ. მინდა გაგაფრთხილოთ: ამ პატარა ამბავში გამოგონილი არაფერია. არ დაუჯეროთ მას, ვინც იტყვის, რომ ასეთი რამ შეუძლებელია მომხდარიყო. ასე იტყვის მხოლოდ ის, ვინც ამბავი თავის თავს იცნობს.

მამ განვაგრძობთ: როცა ფანჯარა გავადე, უეცრად ქალაქის ფურცლები შემოფრინდნენ, მთელ ოთახში მოეფინენ და ისე ახმაურდნენ, რომ ყურთასმენა წაიღეს. ბოლოს, როგორც იქნა, დამშვიდნენ და ერთ ფურცელს მიმართეს:

— აბა, ახლა შენ იყავი ჩვენი მეთაური და თქვი ჩვენი გასაჭირი!

მეთაურად არჩეულმა ფურცელმა მიამბო:

— ოდესღაც ჩვენ, სანამ ქალაქად ვიქცევოდით, სულ სხვანი ვიყავით. ჩვენი წინაპარი იყო ფიჭვის ხე და ის საქართველოს ერთ-ერთ ულამაზეს მთის კალთაზე იზრდებოდა, ხარობდა. არ იფიქროთ, რომ იგი უსაქმოდ იყო. ტყესაც თავისი მნიშვნელობა აქვს, ეს თქვენც კარგად იცით. მაგრამ ერთ დღეს მოვიდა კაცი, ხე მოჭრა და ინგურის ტალღებს გაატანა კომბინატისაკენ!..

მეთაურმა ამოიოხრა და განაგრძო:

— ჩვენი წინაპარი ფიჭვის ხე სწუხდა, რომ მშობლიურ ადგილს მოაშორეს, მაგრამ თავს ამით ინუგეშებდა: „არა უშავს რა, სამაგიეროდ მე ქალაქად გადავიქცევი და ხალხს სარგებლობას მოვუტან. ჩემი დახმარებით ბავშვები დედაენას ისწავლიან, მეცნიერები გამოკვლევებს დასწერენ, ხოლო მხატვრული სიტყვის ოსტატები კარგი ლექსით და მოთხრობით ქართველის გულს გაახარებენო“. რა უნდა იყოს იმ შეგნებაზე უფრო გულგასახარელი, რომ შეგიძლია სასარგებლო სამსახური გაუწიო შენი ქვეყნის ხალხს, და ისიც რა დროს? მაშინ, როცა ის თავისი ბედნიერი ცხოვრების დასაწყისიდან ოცდაათი წლისთავს აღნიშნავს! ყველა ცდილობს ამ დღეს კიდევ უფრო კარგად გამოაჩინოს თავისი თავი და მონაწილეობა მიიღოს საერთო სახალხო ზეიმში... განა რა ქალაქი იყოფა იმას, რომ აღინიშნოს ყველაფერი, რაც ამ ოცდაათი წლის მანძილზე გაკეთებულა ჩვენში! რა ჩამოთვლის ახალ ფაბრიკა-ქარხნებს, ელნათურებით განათებულ სოფლებს, სადაც მანამდე კრაქიცი სანატრელად ჰქონდათ, აღორძინებულ ქალაქებს, ბაღნარებად ქცეულ სოფლებს! რა ქალაქი დღითაც იმ სიხარულს, რომელიც დღეს ხალხის გულშია!

მეთაურმა კიდევ უფრო ღრმად ამოიოხრა და თქვა:

— ჩვენს წინაპარს სწორედ ის იმედი ასულდგმულებდა, რომ ქალაქად ქცეული თავის ფურცლებზე აღბეჭდავდა ჩვენი ქვეყნის მიღწევებს. მრავალ სხვა ხეს ერგო ეს ბედნიერება, ჩვენს წინაპარს კი იმედი არ აუსრულდა...

— რატომ, რისთვის? — ახმაურდნენ ფურცლები. — განა ჩვენ სხვაზე ნაკლები ვიყავით, რომ უსარგებლონი გამოვდქით?

როცა ისინი დაწყნარდნენ, მეთაურმა აკრიფა რამდენიმე ფურცელი, დააწყო მაგიდაზე და მითხრა:

— წაიკითხე რა სწერია აქ და დარწმუნდები, თუ რა შეუბრალებელი ყოფილა ბედი ჩვენს მიმართ...

ერთ-ერთი „სიტყვის ოსტატის“ შემოქმედება გახლდათ. ამბავი იწყებოდა მთვარის ამოსვლით. შემდეგ სიტყვის ოსტატი მოგვითხრობდა:

— თვალი გაახილა თუ არა კოლმეურნე ნესტორმა, ისე ღრმად ამოიხენწა, რომ ეზოში მდგარი გოლიათი ქალარი, რომელსაც მიწის ქვესკნელში ისე ღრმად ჩაეშვა ფესვები, რომ მისი ამოგლეჯა არაკაცს არ შეეძლო და თანაც ტოტები ისე განივრად გაეშალა, რომ ქოლგათ გადაფარებოდა არემარეს და რომელსაც, ესე იგი ქაღარს, სუმბულივით ხრდა ნესტორის ცხელი სუნთქვა, ნესტორებიდან რომ უბერავდა. — ყველაფერში უნდა დავიცვათ მიზანდასახულობა თუ გვინდა რომ გვემა გადაქარბებით შევასრულოთ! — ეს სიტყვები მან წარმოთქვა ისეთის მღელვარებით, რომ შეიზახა საწოლი და გაღვიძებულმა მეუღლემ მისმა ტერეზიამ შიშით შესძახა: — ვითარ ირჯები შენ, თანამეცხედრე ჩემო, რომელსაც ნიადაგ ვასუმ მე თანგრუხსა (ნექტარი. შენიშვნა რომანის ავტორისა)? არ არს აქ თალპიონი (ადგილი საბრძოლველი. შენიშვნა რომანის ავტორისა) და არცა ოქინჯალი (არ ვიცი რას ნიშნავს, არც საბას აქვს ლექსიკონში. მომწონს ფენეტიკურად და ამიტომ ვიხმარე. შენიშვნა რომანის ავტორისა)...“

მეორე ფურცელზე დაბეჭდილი იყო კრიტიკული სტატია ამ რომანზე. კრიტიკოსი წერდა:

— ჩვენი ბელეტრისტის ეს უკანასკნელი ნაწარმოები იდეურად მოკოქლებულია, მხატვრულად დაბალ ნიადაგზე სდგას, ენობრიულადაც ძალზე ცოდავს, მაგრამ როგორც შემოქმედებითი იმპულსის აღნაგობა გვასწავლის, მაინც უნდა მივესალმოთ მას და აღვნიშნოთ, რომ ის ავტორის დიდი წინსვლის მაჩვენებელ-მადასტურებელია. კიდევ და კიდევ ერთ რაიმეს კატეგორიულად მოვითხოვთ ნიჭიერი ავტორისგან: მეტი ყურადღება მივაქციოთ მართლწერას! ვალამაზოთ, ვალამაზოთ ჩვენი მშობლიური ენა! არ დავივიწყოთ მგოსნის სიტყვები: „რა ენა წახდეს, ავტორიც წაწყდეს!“ მუდამ გვახსოვდეს რუსთაველის ეს მაღალიდეური გაფრთხილება!

კიდევ რალაც ფურცელი ეგლო მაგიდაზე. აღარ დაეხდე, ფურცლების მეთაური კი სევდიანად მეუბნებოდა:

— რა დავაშავეთ ჩვენ, რატომ მაინცდამაინც ჩვენ დავსაჯა ასე ბედმა, რომ სარგებლობის მაგიერ მხოლოდ ზიანი მოვუტანეთ მშობლიურ ენას? სხვა ჩვენი მოძმენი თუ ილხენენ დღეს, ჩვენ რატომ უნდა გარაყულნი ვიყვნეთ ამ საერთო ზეიმის დროს?

მართლაც და, რატომ?

ს. კლდიაშვილი

ნახ. ა. კანდელაკიხა

კინტოს როლი

როგორც ვაზეთი „ტუმბურეთი“ იუწყება, თურქეთის მმართველმა წრეებმა გადაწყვიტეს გაგზავნონ კორეაში ჯარის ახალი ნაწილი.

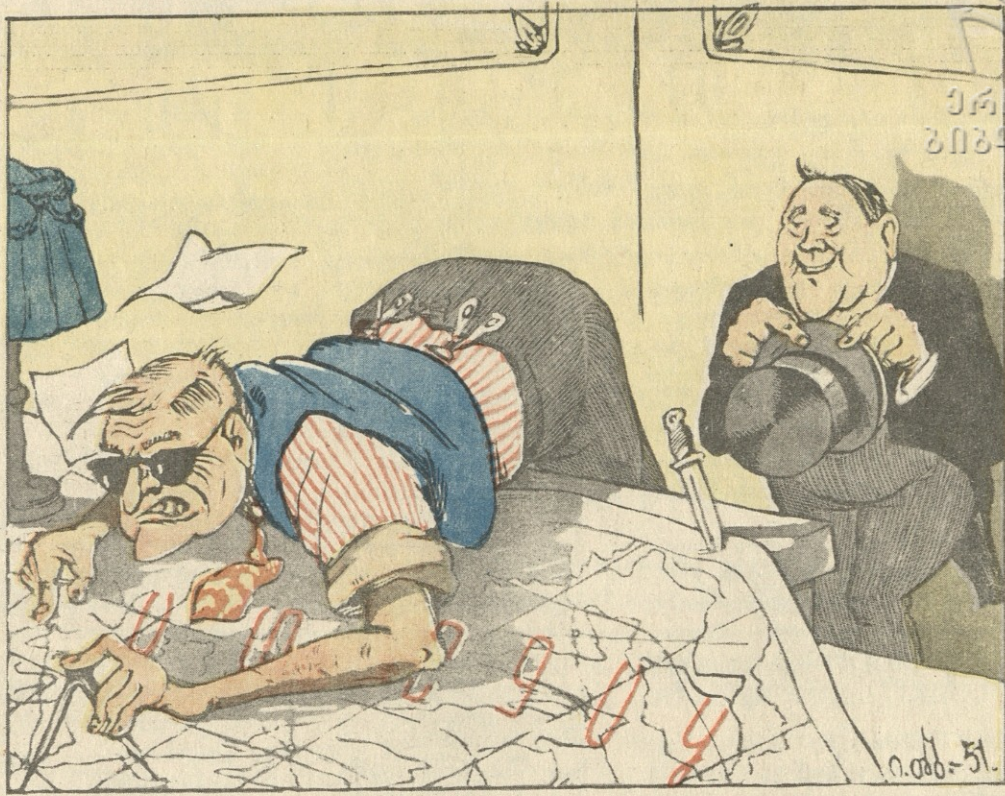
თურქულ ჯგუფზე, ამ შემთხვევაში, დაპარაკიც არ ღირს, მაგრამ კორეელი ხალხის ჯალათი მაკარტური კი, ამ ფაქტის შემდეგ იმ მთვრალ კინტოს გვაგონებს, ბავშვს რომ ნათლავდა, ჩვილი რომ მძულარე წყლით სავსე ემბაზში ჩასვდა, რომ გაფუფქა და დაიძახა:

— ნათლიდე, ეს გაფუჭდა, სხვა მოიყვას!

სნობილი ხენი

შვეციის ვაზეთი „ექსპრესენი“ იტყობინება, რომ პასტორ კლავსანს „დაესიზმრა თითქოს შვეცია მალე გახდება რუსეთის აგრესიის მსხვერპლი“...

ვულოცავთ შვედ ფსიქიატრებს! ზედმინებით გაუადვილებათ კლავსანისათვის დიაგნოზის დასმა. ფორესტოლესაც ზედმინებით ასე დაემართა: ჯერ სიზმარი ნახა, თითქოს საბჭოთა ტანკები ნიუ-იორკში შესულიყვნენ, შემდეგ კი მეთვრამეტე საერთაშორისო კონგრესი... სტოკჰოლმში, რასაკვირველია, თვრამეტე საერთაშორისო სახლი არ მოიპოვება, მაგრამ პატრონი და მსახური თანაბარი უპირატესობით ხომ არ ისარგებლებენ!

პარი ტრუმენი—ტრუმენ-ლის—აი, ხომ ხედავთ, ყოველ დღით ამ დღეში ვართ, ჩინეთი არ გვასვენებს, შემოიჭრა მთელს ჩვენს არსებაში, აგრესორია, მაშ რა არის!

Forestolepsia

ფორესტოლეპსია

გამართლდა ის აზრი, რაც ჩვენ გამოთქვით ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტზე—პარი ტრუმენზე. ჩვენ ვამბობდით, რომ ტრუმენი დაავადებულია „ფორესტოლეპსიით“. როგორც განვმარტავდით, „ფორესტოლეპსია“ არის კომუნისმის შიშით გამოწვეული დაავადება, რომელიც უკანასკნელ დროს ისე სწრაფად ვრცელდება ახალი ომის გამჩაღებელთა შორის, როგორც კოლორადოს ხოქო კარტოფილას ყანაში.

თვით ამერიკის პრესაც აშკარად გამოთქვამს შიშს ტრუმენის ტეინის უჯრედების მდგომარეობის გამო. ეს შიში კიდევ უფრო გააძლიერა პრეზიდენტის უხამსმა წერილმა მუსიკის კრიტიკოს ჰიუმისადმი, რომელმაც არ მოიწონა ტრუმენის ხრინწიანი ქალიშვილის ვოკალური ნიჭი. თქვენ ამ ქუჩური ლანძღვა-გინებით აღსავე წერილის შინაარსს იცნობთ და ამიტომ აღარ გავიმეორებთ. მოგაგონებთ მხოლოდ ერთ ადგილს: კრიტიკოს ჰიუმს პრეზიდენტი დაემუქრა: „თუ შეგზავდი, ცხვირს მოგაძრობო“.

რატომ მიაჩნია პრეზიდენტს საექვოდ მის საბრძანებელში ვიღაც კრიტიკოსთან შეხვედრა? ამას, ალბათ, ბევრი არ დაკვირვებია. სწორედ აქ მელაუნდება „ფორესტოლეპსიის“ გამძაფრება. საქმე ის არის, რომ მას შემდეგ, რაც კორეის ავანტურა ჩაუფლავდა ტრუმენს და მაკარტური ქუდმოგლეჯილი უკან გარბის, შეშინებული ტრუმენი თეთრი სახლიდან ვერ ბედავს ფეხის

გამოდგმას. ეჭვი არ არის, რომ ტრუმენის მიერ ამერიკაში საგანგებო წესების გამოცხადებაც დაკავშირებულია „ფორესტოლეპსიის“ მძაფრ შემოღობაში გადასვლასთან.

როგორც ვაზეთები იტყობინებიან, ტრუმენს განუზრახავს ცათამბჯენი ვალავანი შემოართყვის თეთრ სახლს, შეღებოს იგი ბალახისფერად და ირგვლივ აღმართოს ბარიკადები. აი, ეს გახლავთ ის „გაუკაცი“, რომელმაც კინგზრეს თავის ეპისტოლეში აღუთქვა: „მე მოვსპობ კომუნისმს“.

ტრუმენის კინკრიხოში მომხდარ დეფორმაციას ამერიკის ბურჟუაზიული პრესა უწოდებს „სიფიცხეს“, ნაცვლად სიგიჟისა. ეს ისე, მორიდებისათვის, თორემ?! ძალღიჯ რომ კუდით ათრევდეს, ტრუმენი ჯერჯერობით მაინც პრეზიდენტი!

მოვიყვანთ ამონაწერებს ზოგიერთი ვაზეთიდან:

ვაზეთი „ჩიკაგო ტრიბიუნი“ დასციინის ტრუმენის მიერ საგანგებო წესების გამოცხადებას და სიტყვა-სიტყვით ასე წერს: „ერთადერთი მართლაც საგანგებო მდგომარეობა, რაც ჩვენს ქვეყანას მოელის, გამომდინარეობს იმ ფაქტიდან, რომ ბატონ ტრუმენს კიდევ დარჩა პრეზიდენტის პოსტზე ყოფნის ორი წლის ვადა. ამ მდგომარეობიდან გვიხსნიდა მისი გადადგომა და არა რომელიმე ახალი განცხადება, რასაც იგი გააკეთებს“.

ვაზეთი „კრისჩენ საიენს მონიტორი“ გამოთქვამს დიდ შიშს იმის გამო, რომ

ასეთი „სიფიცხე“ (იგულისხმეთ ხულიგნობა. გ. შ.) ტრუმენს სერიოზული სახელმწიფოებრივი გადაწყვეტილებების მიღების დროსაც ემჩნევაო.

ცნობილი ბურჟუაზიული ჟურნალისტი პირსონი დიდ საგონებელშია ჩავარდნილი. იგი წერს: „ტრუმენის თავშეუკავებლობა“ (იგულისხმეთ „ფორესტოლეპსია“. გ. შ.) სულ უფრო და უფრო მეტ გავლენას ახდენს სახელმწიფოებრივ პოლიტიკაზე. ასე ვაწიწმატებული კაცის მიერ ნაჩქარევად მიღებულმა გადაწყვეტილებებმა შეიძლება მილიონობით ადამიანის სიცოცხლე შეიწიროს“.

ქუანალძობ ტრუმენს დიდი შემფოთება გამოუწვევია ამერიკის სამღვდელთაშიც. საქმაოდ ცნობილ ამერიკელ მღვდელს უილიამ ოლდერსონს შეუდგენია სპეციალური ლოცვა, მიმართული ღმერთისადმი, რომელსაც ევედრება: „გვიხსენ უფალო საფრთხისაგან, რასაც მსოფლიოს უმზადებს თავგაცხელებული კაცი ატომური ბომბით ხელში...“

ყოფილი პრეზიდენტის ჰუვერის გამოსვლის შემდეგ, რომლის შინაარსს თქვენ კარგად იცნობთ, მეორე მღვდელს დაუზუსტებია ოლდერსონის ეს ლოცვა და შეუდგენია ახალი ამერიკული „მამაო ჩვენო“, რომელიც გულამოსკვნით ისევ ტრუმენზე ჩივის: „ამაო ჩვენო, რომელი ხარ ცათა შინა, წმინდა იყოს სახელი შენი, იყოს ნება შენი და მოგვაცილე ის არდასარჩენი“.

გეგმან უზიძია

გაპარული წყაღი

ქვეყნული
გაზეთი

წყალსადენის ტრესტის მმართველმა ამხ. შარაშენიძემ ვიწრო თათბირი მოიწვია.

— ასეთმა ერთბეშვა დაწესებულებაში, როგორც სახ. ფილარმონია, დღეში რომ 2200 ვედრო წყალი დახარჯოს, ზღაპრული, დაუჯერებელი ამბავია! მიზეზი სადღაც სხვაგან უნდა ვეძებოთ...— განაცხადა მან,

— ძაღლის თავი სხვაგან მარხია... სიტყვა გადაუდგო ერთმა თანამშრომელმა.

— მიწის გათხრა და ძაღლის თავის პოვნა რომ შეგვეძლოს, მიღების გათხრა და გასინჯვა უფრო ადვილია.— უფროსის სიღინჯით უპასუხა მმართველმა და დაუმატა, — მაინც რა უნდა იყოს ამდენი წყლის დახარჯვის მიზეზი?

— ბატონო, მსახიობებს როლი არ უყვართ ისე, როგორც ნუნუა და ბახუსი; ნაღვინევი კაცი იცით რამდენ წყალს ნთქავს?— ხმა ამოიღო კუთხეში მჯდომმა.

— კაცო, ხუთას მსახიობზე მეტი ხომ არ ეყოლებათ და ოთხნახევარ ვედრო წყალს, ათი ნომრითაც რომ იყოს დამთვრალი, თითო კაცი მაინც ვერ დაღვეს!— კვლავ გააქარწყლა უფროსმა.

— ფილარმონიის პროგრამებზე რას იტყვით?— შეეკითხა იმავე კუთხეში მჯდომი მეორე თანამშრომელი.

— პროგრამა რა შუაშია?!

— როგორ თუ რა შუაშია, შიგ რომ ამდენი წყალია, საიდან?

— წყალი ყველას მუშაობაშია სხვადასხვა რაოდენობით!— თვითკრიტიკის ნიშნით განაცხადა მმართველმა.

მაგრამ თათბირის ოქმი იმდენად საინტერესო აღარაა, რამდენადაც მეორე დღეს სახ. ფილარმონიის დირექტორში მისული უცნაური მიმართვა: „გოფილექტს

...გაუგებრობის თავიდან აცილების მიზნით, წყლის უგზო-უკვლოდ დაკარგვის წინააღმდეგ ზომების მისაღებად, რომ ზარალი არ გამოიწვიოს ტრესტში, გთხოვთ მიიღოთ სათანადო ზომები...“

გამოუვალ მდგომარეობაში ჩავარდა ფილარმონიის დირექტორი ამხ. გვინჩიძე: მოახდინოს მსახიობთა მობილიზაცია და ბალი გადათხაროს, რომ წყლის გაპარვის გზა-კვალი აღმოაჩინოს, თუ ყოველთვიურად იხადოს უცნაურად გაბერილი თანხა?

აქ კი, მისი თანამშრომლის მაგიერ ჩვენ დავებმარებით და უბრალო პასუხით გამოვიყვანთ გამოუვალ მდგომარეობიდან:

ფილარმონიის ბაღში გაპარული წყლის აღმოსაჩენად საჭიროა უბრალო რამე: უპირველეს ყოვლისა, წყალსადენის ტრესტის მუშაობაში გაპარული წყლის აღმოჩენა.

კოსტა ფილარმონელი

წყაღი წყაღე და წამოყაღე...

დიდია ძალა შენი, თბილწყალსადენის ტრესტო! შენ შევიძლია თბილისის ნარგავები ააყვავო, ან გაახმო, მშვენიერი გზატკეცილი აატალახო და დახრამო, ზოგს წყალი გამოუღვევლად მისცე და ზოგსაც ნატერისთვალად უქციო.

მაგრამ უფრო დიდია შენი ბუხპალტერიის ძალა; მას შეუძლია მომხმარებელს ისეთი ქვეთარი გაუგზავნოს, რომ ქირის ოფლში აცურაოს... უჰ, ბოდიში! კიდევ ბოდიში, მაგრამ ეს წამოცდენილი სიტყვები გაზვიადებული რომ არ გეგონოს, პატარა მაგალითს მოგახსენებ.

ამ ერთი თვის წინ ჩვენი სახლის რწმუნებულს კობრავას თქვენმა აგენტმა წყლის ხარჯვის ქვეთარი ჩააბარა (მისამართი არ დაგვავიწყდეს: რუსთავე-

ლის გამზირი, № 33); ქვეთარი ჩვეულებრივი იყო, № 890, მაგრამ თანხა იყო ფანტასტიკური და არაჩვეულებრივი.

მოზინადრებმა შეიცხადეს:

— როგორ, 553 მანეთი ერთ თვეში? რა ამბავია, გეთაყვა, მამპანური ხომ არ მოდიოდა ონკანში? ას მანეთზე მეტი ზაფხულშიც არ გადაგვიხდია.

ატყდა ჩოჩქოლი, გადახ-გამოძახება და გაუგებრობის გამოსარკვევად ქვეთარის მოძტანს მიემართეთ.

აგენტმა ქეჩო მოიფხანა, ქვეთარი გადააბრუნ-გადმოაბრუნა და ისევ ხელში მოგვაჩეჩა.

— ჩახს, ეზოში ხალხი მოგმატებიათ! ბევრი ვეფიცეთ, რომ ასეთი რამ არ მომხდარა, რომ, პირიქით, ერთი მოზინადრე მიწასაც კი მივაბარეთ. მაგრამ მას გული ვერ ავუჩუყეთ...

— მაშ ბევრი დაგიღვევიათ, იქნებ მარილიან საჭმელებს ხმარობდით!

— როგორ გეკადრებათ, რა ჩხავერი და ცოლიკოური ეგ ნახეთ?

— მაშ ღოუპარავს ვილაცას.

— აბა, მაგდენს ვინ მოიპარავდა?

— ვინა და აი, ამ „ცრემლიანმა“ მოიპარა, აი, ამან...— და აგენტმა წყლის მიღს ხელი დაუკაკუნა, — აი, ხედავ, მიწაში ჩხრილით მიდის, წყალი იპარება. უნდა ეძებოთ, თორემ მეორე თვეშიც ამდენი მოვა!

და ვეძებთ, ვეძებთ დაკარგულ წყალსაც, მიღის დაზიანების მიზეზსაც, ბერიას რაიონის წყალსადენის უბნის უფროს ამხ. ფანცულაიას ყურადღებასაც, მაგრამ ვერც ერთი ვერ ვიპოვეთ.

აგენტი კი ფულისთვის ყოველდღე გვაკითხავს და რიხიანად შთაგვაგონებს:— წყალნი წავლენ და წამოვლენ, ქვეთარნი დარჩებიანო!

გ. ჩანავაშვილი

გ. მამუკელაშვილი

— რაა, შვილო, ეს, ვერ გამოგია, თბილისში ჩამოვედი თუ როსტოვი?

— როსტოვი რა შუაშია, მამაჩემო, რუსთაველის ძეგლს ვერ ხედავ?

— რუსთაველის ძეგლს რომ ვხედავ, მისთვის მიკვირს სწორედ, აი, აქ, მაგალითად, რუსულთან ერთად ქართული წარწერებიც რომ იყოს, რა უშავს?

კახვის ჯაგის ავრადი

საქართველო

ძველად ერთ სოფელში პარასკევი დაკარგეს. მის მოსაძებნად ექსპედიცია გაგზავნეს და თან მღვდელი გააყოლეს. მძებნელები ტყეში პატარა გამოქვაბულს მიაღწენენ, საიდანაც დათვის ბუბუნის შემოვლამთ, იფიქრეს—ჩვენი პარასკევი აქ დამალულაო და გამოსაყვანად მღვდელი შეაძვრინეს. დათვმა თავის ბუნაგში მღვდლის თავი რომ დაინახა, ტორები დასტაცა და შიგნით შეთრევა დაუწყო. მძებნელებმა კი ფეხებზე ხელი სტაცეს და იმდენ ხანს ქაჩეს, სანამ მღვდელი გარეთ არ გამოათრის. მას თავი უკვე ზედ აღარ ჰქონდა. შეიქნა კამათი:

— მღვდელს თავი ჰქონდა თუ არა, როცა პარასკევთან შეძვრაო?

ხმები გაიყო და გამოურკვეველი დარჩა—ნამდვილად ჰქონდა თუ არა მღვდელს თავი?

არ ვიცით, რატომ გაგვხსენდა ეს უთავობის ამბავი, როცა ერთი სიმპათიური დაწესებულების მესვეურთა მუშაობას გავეცანით გასული წლის უკანასკნელ კვარტალში?

ერთ მშვენიერ დღეს, „გრუზმისსომოლსბიტის“ დიდ კაბინეტში თათბირი გაიმართა. წყდებოდა რთული საკითხი: მეოთხე კვარტალში სოხუმელებსაც უნდა ექამათ თუ არა ხორცი და ძებვეული? აქ ლაპარაკი იმ სოხუმელებზე იყო, რომელნიც „აფხაზკურორტვაქრობის“ ხაზით მარაგდებიან ზემოსენებულ პროდუქტებით.

თათბირის თავმჯდომარეც და მონაწილენიც იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ სოხუმელებს უფლება აქვთ მიირთვიან ხორციეულიც და ძებვეულიც.

ოცნებით წარმოდგენილი გვაქვს ის აღტაცება, რასაც ყოველ სოხუმელში გამოიწვევდა ზემოსენებულ დასკვნა, მაგრამ სოხუმელებმა ეს არ იცოდნენ. მათ იცოდნენ მხოლოდ ის, რომ „გრუზმისსომოლსბიტის“ ვალდებული იყო მეოთხე კვარტალშიც გვემინანდ და დროულად მიეწოდებინა „აფხაზკურორტვაქრობისთვის“ გეგმით გამოყოფილი 30 ტონა ხორცი და 10 ტონა ძებვეული.

ეს სრულიად საკმარისი იყო იმისთვის, რომ ზემოსენებულ ორგანიზაციას სამი თვის განმავლობაში რეგულარულად მიეწოდებინა თავისი კლიენტებისთვის ხორცი-ძებვეული და ერთი მილიონი მანეთის ბრუნვაც ჰქონოდა.

ეს პატარა „დეტალი“ კი იმ თათბირზე დაავიწყდათ „გრუზმისსომოლსბიტის“ მესვეურებს.

დასრულდა ზემოაღწერილი თათბირი თბილისში და თავისებური „დიდმარხვა“ დაიწყო „აფხაზკურორტვაქრობაში“.

არც ერთი გრამი ხორცი, არც ერთი გრამი ძებვეული! უცდიან სოხუმელები და სდუმან თბილისელები. კვარტალმა კი იმდენიც არ ისინდისა, რომ შეჩერებულიყო და მოეცადა, სანამ „გრუზმისსომოლსბიტის“ მესვეურები სოხუმისათვის 40 ტონა ხორცი-ძებვეულის გაგზავნას გაიხსენებდნენ.

მით უმეტეს გასაკიცხავია გასული წლის მეოთხე კვარტალი, რომ „გრუზმისსომოლსბიტის“ მესვეურებს არც ისე ბლაგვი მენსიერება აღმოაჩნდათ. მათ ეს ამბავი 24 ნოემბერს უკვე გაახსენდათ. კვლავ თათბირი და მსჯელობა გამართეს. შემდეგ გამოწერეს განრიგები, ბრტყელ კონვერტში ჩაალაგეს და ფოსტაში გაატანეს.

ჩვენ არ ვიცით, თუ რა სისწრაფე იგულისხმეს გამგზავნელებმა, მაგრამ ის კი გამოვარკვიეთ, რომ დაწესებულებიდან მახლობელ ფოსტამდე აღნიშნულმა კონვერტმა 34 დღეს იმოგზაურა, ფოსტიდან სოხუმამდე კი—2 დღეში ჩავიდა და აღრესატებს სასიხარულო ამბავი ჩაუტანა.

„აფხაზკურორტვაქრობაში“ კონვერტი რომ გახსნეს და შიგ განრიგები დაინახეს, ათიოდე კაცს ერთად წაუვიდა გული. მოსულიერების შემდეგ მათ თიბებში ხელი იტაცეს და სასოწარკვეთილებით წარმოთქვეს:

— არიქა, გვიშველეთ! ორმოცი ტონა ხორცი და ძებვი ერთ დღეში გვაქვს შესაქმელი!

— როგორ თუ ერთ დღეში?

— აი, ასე: „გრუზმისსომოლსბიტის“ ამ განრიგით გვიგზავნის მეოთხე კვარტალის კუთვნილ ხორცი-ძებვეულს და გვავალებს ერთ დღეში ავითვისოთ ის!

— რა ვქნათ?—კითხულობდნენ ერთნი.

— მოდი ავრალი გამოვაცხადოთ!—აცხადებდნენ მეორენი.

— ვაი თუ პერიტონიტი დაგვემართოს!

— რა გაეწყობა? თუ საქმე მსხვერპლს ითხოვს, ჩვენც თავი უნდა გავწიროთ!

მსჯელობისა და აწონ-დაწონის შემდეგ გამოცხადდა მხოლოდ ძებვის ჭამის ავრალი, 30 ტონა ხორცის შექმა კი საძნელოდ მიიჩნიეს, რადგან სხვას რომ თავი დავანებოთ, ამდენ ხორცს მოხარშვა უნდოდა. დაკეპვა, შეწვა. ვინ მოასწრებდა? ამას გარდა, მეორე დღეს უკვე ახალი წელი თენდებოდა, „აფხაზკურორტვაქრობის“ კლიენტებს გოჭები და ინდაურები ჰყავდათ დასაკლავი, ყვერულები და კუპატები ჰქონდათ მომზადებული და, აბა, მარტო ამ ორგანიზაციის შტატი როგორ მოერეოდა ერთ დღეში 30 ტონა ხორცი?

ერთი სიტყვით, სოხუმის რბილი ჰავის მიუხედავად, „აფხაზკურორტვაქრობის“ მუშაკთა უმრავლესობას გულის ფრიალი და, საერთოდ, მიოკარდიტი დაემართა.

ისევ ღმერთმა უშველოს სოჭის ხორციკომბინატს. მან ცივი წყალი გადაასხა 40 ტონა ხორცი-ძებვეულის ერთ დღეში შესაქმელად თავგანწირულ „აფხაზკურორტვაქრობელებს“ და მოკლედ მოუქრა:

— თქვენ სიზმარში ხომ არა ხართ, ბიძიებო? კვარტალი გათავდა და ახლა თხოულობთ ფონდებს? წადით, კალანდა გაითენეთ და ისევ ახალი წლის პირველ კვარტალზე იფიქრეთ!

კიდევ ერთი წვრილმანი: „გრუზმისსომოლსბიტის“ განრიგი არ გაუგზავნია თვით სოჭის ხორციკომბინატისათვის, რომელიც ვალდებული იყო ზემოაღნიშნული განრიგის მიხედვით მოემარაგებინა ისინი.

ასე და ამრიგად, „მთამ შვა თავი“, „აფხაზკურორტვაქრობის“ მუშაკებს ტყუილუბრალოდ აუტეხეს გულის ფრიალი, ტყუილად გამოაცხადებინეს ძებვის ჭამის ავრალი: არათუ გეგმით გათვალისწინებული პროდუქტები დაუკარგეს მათ, არამედ კალენდრით გათვალისწინებული მეოთხე კვარტალიც კი დააკარგინეს—თავის ბრუნვიან-მოგებიანად.

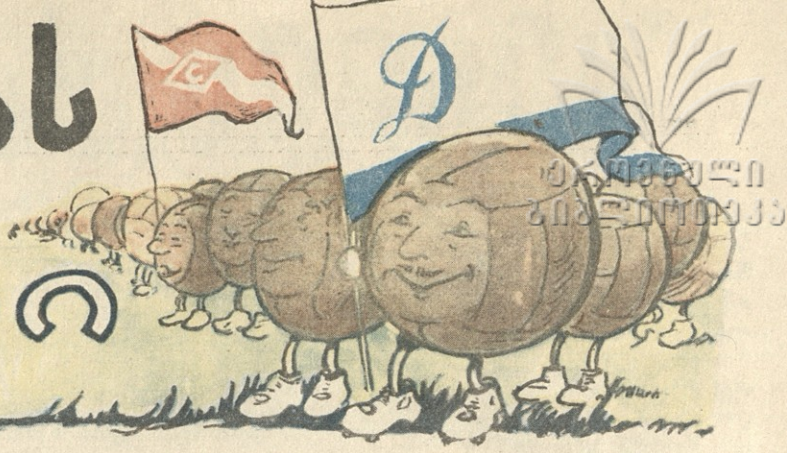
ამ ამბავთან რომ სულ პატარა შემთხვევად მოჩანს პარასკევის დაკარგვა, ეს ცხადია, მაგრამ გამოსარკვევი რჩება—„გრუზმისსომოლსბიტის“ რომელი მუშაკი აღმოჩნდა მღვდლის მდგომარეობაში?

ზარსაღანი

ბურთების თათბირი

თოვდა. სტალიონის ტრიბუნები გადათრებულყო. სიცივისგან აკანკალებული ბურთები ერთმანეთს მიჰკვროდნენ და თათბირის დაწყებას ელოდებოდნენ.

სრულ 3 საათზე რადიოდან მოისმა ფეხბურთის მარში. მთელ მოედანს თამაშის სურვილი მოერია და ბურთებმა ორმაგად დაიწყეს კანკალი. ტრიბუნაზე შუბლგანიერი, წითელი ბურთი ახტა, ტყავის ქურქიდან რეზინის გრძელი კისერი გამოჰყო, მაგრად შემოქერილი ძვირფასი კანაფის ყელსახვევი მოიხსნა და მსაჯის სასტვენში ჩაუბერა:

— ამხანაგებო, ბურთების თათბირს გახსნილად ვაცხადებ... ნება მომეცით ამოვიკითხო დელეგატთა სია.— წითელმა ბურთმა მოაჯირზე დაფენილ თოვლს შეუბერა და კითხვა დაიწყო:

— ფეხ-ბურთი!

— აქ ვარ! — წამოიყვირა ფეხ-ბურთმა და პენალტის წერტილიდან წამოხტა.

— დაბრძანდით, ამხანაგო... კალათ-ბურთი!

— მეც ვარ და ჩემი ნაბადიც! — მიუთითა ცოცხალთვალეებიანმა ბურთმა თავის თბილ ქურქზე, მოედანს კენწლაობით ჩამოუარა, მერე მალლა აშხუილდა და ერთი წუთით ჰაერში დაეკიდა, თითქოს კალათაზე შეაგდეს და ყოყმანობდა — ჩავეარდე თუ არაო.

— ფრენ-ბურთი... ლელო-ბურთი...

— აქ ვართ, აქ ვართ! — ერთხმად წამოიძახეს ბურთებმა.

— ამრიგად, ამხანაგებო, თათბირს ესწრება დელეგატთა უმრავლესობა, საპატიო მიზნებით ვერ მოცურდა წყალ-ბურთი; ზაფხულში აუზში ჩაუტოვებით და ახლა წყალთან ერთად ჩაიყინა... წარსული სეზონის შედეგების შესახებ სიტყვა ეძლევა ფეხ-ბურთს!

— ძმებო, — დაიწყო მოედანზე მიტოვებულ ბადეში გახვეულმა ფეხ-ბურთ-

მა, — თოვლზე ფეხი მიცდება და სიტყვას ჩემი საყვარელი ადგილიდან მოგახსენებთ; წარსული სეზონი ჩვენი ქვეყნის ფეხბურთელთა დიდი მიღწევების წელი იყო... გაიზარდა და ამაღლდა ჩემი ოსტატების ტექნიკა და ტაქტიკა. ჩვენ, თბილისის „დინამოელებმა“, მესამე ადგილი მოვიპოვეთ... მაგრამ...

ბევრი წაგებული მატჩის მოგება შეგვეძლო. ხშირად მე თვითონ მივეგორავდი მოწინააღმდეგის კარისკენ, მაგრამ ვაღამწვევტ მომენტში ჩვენები რატომ-ღაც უკან გამომაგდებდნენ... მენატრებოდა ვინმე ახალგაზრდა მოთამაშის ფეხი, ვოცნებობდი ახალ პაიქაძეზე, ახალი გვარითა და ახალი სახელით. ჩვენებს სჭირდებოდა ყოველდღიური დაუღალავი მუშაობა... თქვენ კი მოწმე ხართ იმის, რომ აქ უსაქმურივით ვკანკალებ და საწვრთნელ ვარჯიშებისთვის თბილ დარბაზებისკენ არავინ მძახის... ვფიცავ ყუმბარისებურ დარტყმას, რომ ჩვენ ისევე შეგვიძლია პირველი ადგილის მოპოვება, როგორც თქვენ, ამხანაგო კალათ-ბურთო!..

კიდევ რაღაცის თქმა უნდოდა ფეხ-ბურთს, მაგრამ ჰაერი აღარ ეყო და რეზინის კისერი დაკლულ ქათამივით გაასაფხსა. ტრიბუნაზე კალათ-ბურთი აფრინდა.

— ამხანაგებო, მოგესხენებათ, თავის ქება მერე ადვილადაც არ ღირსო, — სწრაფად წარმოთქვა მან, მრავალმნიშვნელოვანი ღიმილით გადახედა ფეხ-ბურთს და ისევ თავის ადგილზე დაჯდა.

— ოჰო, ფიცი მწამს, ბოლო მაკვირვებსო, მაგაზე მეტი თავის ქება რაღა იქნება! — წამოიძახა ვიღაცამ მოედნიდან.

კალათ-ბურთს შერცხვა და ცხვირი თოვლში ჩაჰყო.

— რა გაცინებთ, კაცო! — დაიწყო პერიფერიიდან ჩამოსულმა, ჯვერდგამობერილმა ფრენ-ბურთმა. — მე ჩემი გაქირვება მეყოფა... ხომ უყურებთ, ჩემს მეტი ბურთი რომ არ ჩამოსულა, არ იკითხავთ რატომ? იმიტომ, რომ მე ვარ ფრენ-ბურთი, ფეხ-ბურთი, ჩოგან-ბურთი და ბაიბურთი... ყველგან მე მათამაშებენ, სოფელში ჩემს მეტი ბურთი არ გააჩნიათ. დავიტანჯე, ძმებო, კამერა გასკდომამზე მაქვს...

მიშველეთ... — უცბათ მოისმა გამაყრუებელი ხმა და საწყალი ბურთი ტრიბუნიდან ჩვარივით გადმოვარდა.

— დამშვიდდით, ამხანაგებო! — დააწყნარა თავმჯდომარემ მალაზიიდან გამოპარული ბურთები, რომლებიც დაბადებიდანვე თამაშს ნატრულობდნენ და ვიტრინის ტყვეობას კი ვერ გამოქცეოდნენ.

— ამხანაგებო! — განაგრძო წითელმა ბურთმა, — დღის წესრიგის მერე საკითხი ცხენ-ბურთს შეეხება, სამწუხაროდ, ის ვერ ჩამოვიდა ჩვენს თათბირზე და სწორედ ამ ფაქტმა ჩანს ის ნაკლოვანება, რომელიც მას გააჩნია, როგორ ჩამოვიდოდა საწყალი ცხენ-ბურთი, როდესაც მან ხტუნაობა სულ არ იცის. რამდენჯერ პირდებოდნენ, რამდენჯერ ამშვიდებდნენ გასწავლით ხტუნაობასო, შენ საკუთარ ფერსაც მოგცემთო, მაგრამ არ იქნა და არა. სირცხვილია, ძმებო, იგი ხომ უძველესი ქართული ბურთია, უნდა შეეუქმნათ პირობები, რომ იმანაც ჩვენსავით ლალად იხტუნაოს.

თავმჯდომარემ მდივანს გადახედა და ჩასჩურჩულა:

— შეიტანეთ ოქმში და დღესვე წაიღეთ კომიტეტში...

ღრუბლებიდან უეცრად მზემ გამოანათა და თოვლში ოქროს ნაპერწყლები ჩააფრქვია. მოედანზე შეგროვილმა ბურთებმა ერთმანეთი ასტხეს, ისინი სიხარულით შეეგებნენ მოახლოებული სპორტული სეზონის ჯერ კიდევ მორცხვ, მაგრამ უტყუარ ნიშანს.

ედვიუა ყიფიანი

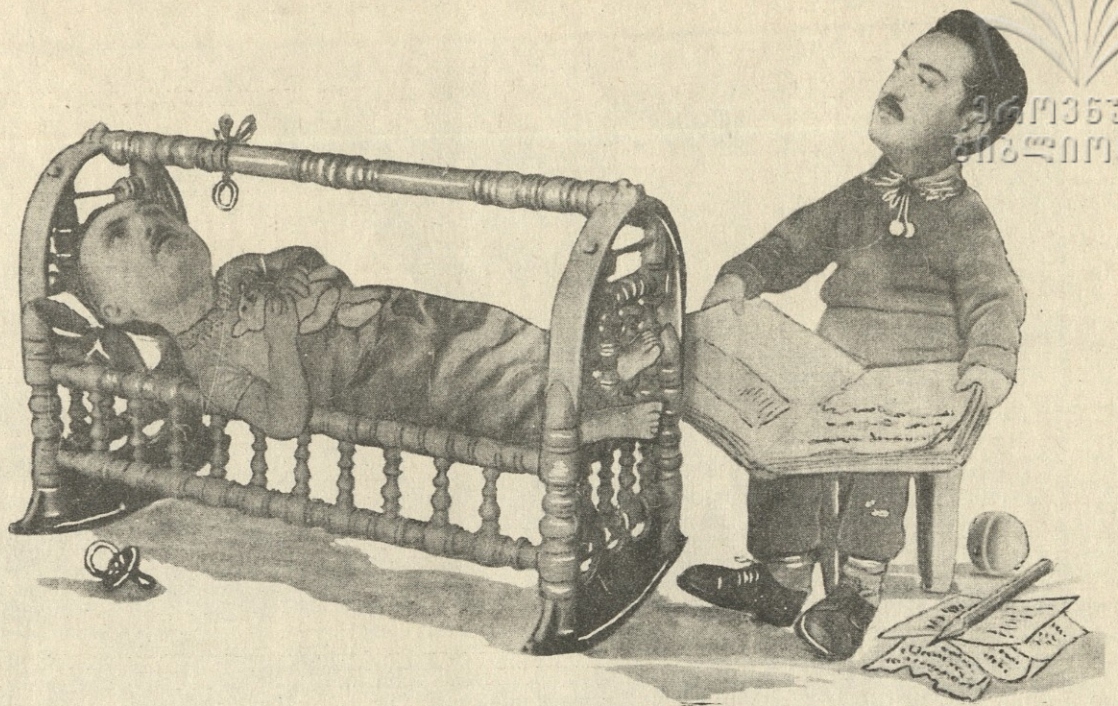

ოცდაათი წლის მანძილი
საკმაოდ დიდი ყოფილა,
მრავალი კარგი წარმოშვა,
ცუდს სული გააფრთხობინა!

მრავალ გმირს მისცა სიცოცხლე
და გაუნათა გზა-კვალი,
მრავალ მომავალ მოღვაწეს
თვითონ დაუდგა აკვანი.

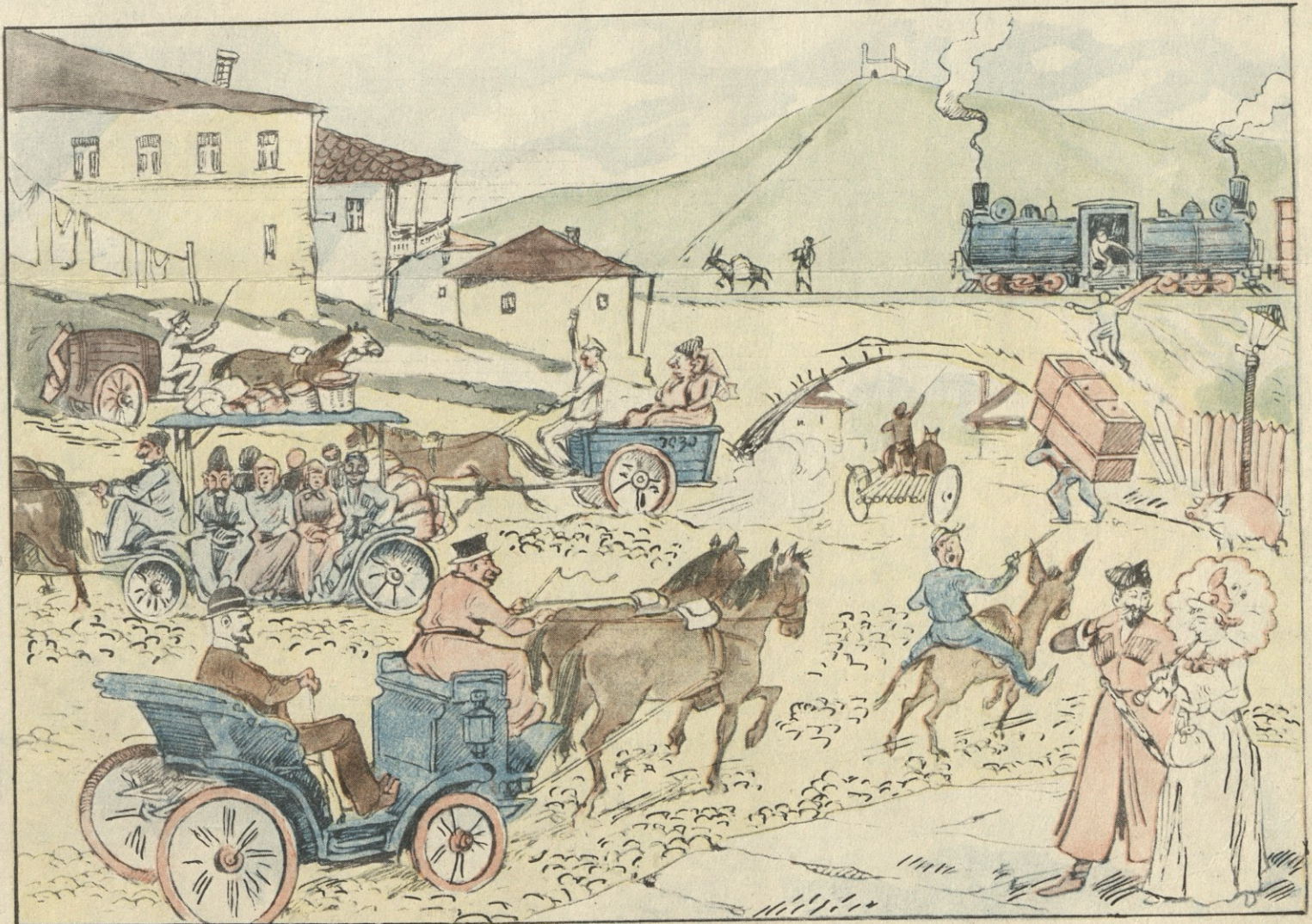
ეს ძველი ფოტო, არქივში
ვნახე და აღარ მოვეშვი,—
რადგან უნაკლოდ გვიხატავს
მარგიანსა და ნონეშვრის.

გოგოთურ მინერალური

ნაშენი სურათი

წახ. დანთხა

ამ სურათს თბილისმა საბჭოთა საქართველოს XXX წლისთავზე სამი ჯვარი (XXX) გადაუხვია.

რედაქტორი კ ა რ ლ ო კ ა ლ ა ძ ე. საკრედიტო კოლეგია: გრ. აბაშიძე, აკ. ბელიაშვილი,
ი. გრიშაშვილი, უჩა ჯაფარიძე, ი. ნონეშვილი, ს. ფაშალიშვილი.

თბილისი. სატირა-იუმორისტული ჟურნალი „ნიანგი“. რედაქციის მისამართი: რუსთაველის პროსპ. № 42. ტელ. 8-10-49.

ბელმოწ. დასაბ. 1951 წ. 28/II. სტამბა „ზარია ვოსტოკა“, რუსთაველის პროსპ. № 42. შუკ. № 352. გამოც. № 4. ტირ. 11,000. უეი1601

— არა, ამ ქანდაკებს ტყვია არ ესროლო, ჯონ, ხელოვნებისადმი უპატივცემლობას დაგწამებენ,— გამვლელ-
გამომგვლელი განა ცოტაა, იმათზე გამოსცადე შენი რევოლვერი..